

pregret, in to naj kaže v svojem govorjenji in svoji obnaši, sicer je vse zastonj.

4. Da pa opominjevanje ne škodujejo, je treba, da se ogiblremo vsega, kar bi utegnilo le količkaj nagiba imeti do kake strasti, post. do samopašnosti, častilakomnosti itd. Častilakomnost je posebno zato zelo škodljiva, ker ona zadržuje serce, da ne išče prave hvale, ter vero manjša. Neka mati je svojega lenega sina tako le opominjevala: „Ljubi moj J., uči se vendar pridno; glej tako bodeš postal ti gospod, ko bodo tvoji tovarši in žlahtniki zarobljeni in terdi kmetje, revni ali umazani rokodelci. Imel bodeš potem zložno življenje in veliko denarja, in vse te bode slavilo in častilo“.

(Dalje prih.)

Še nekaj o človeškem očesu.

Spisal *Oblak*.

Koliko more človek z očesom napraviti, je neizrečeno. V kratkem preletiš s hitrostjo tice od konca do kraja zemlje, v nekih trenutkih je beseda izrečena unkraj svetá. Okó je pripomoglo napraviti fotografijstvo, in čuda! s fotografijstvom se dá iz merličevih očes morivec najti!

Poglej malo po naši zemlji, in slédi mi iz male svoje kočice, kjer med podertijami in grobljami veter tuli in lizaje ob kamnju pesem poje:

»Čas nas zbudil
V tiru dób, —
Nas je zgrudil
Časa zob«. —

Vender tudi v teh krajih dobiš ostanke umotvorov nekdanjih mož: kraj puščav na Egiptovskem vzdigujejo piramide svoje verhe proti nebu, iznad katerih gledajo siva tisučletja. Pa tudi v civilizanih deželah nahajaš povsod dela človeškega uma in dlana; tù na poslopih in stebrih marmeljnové podobe, tam v hramih božjih prekrasna dela Rafaelovega in Mihel-Angelovega očesa in roke. Stermel boš nad deli, iz katerih te duh umetnikov ogovarja.

Okó človeško ni samo pripomoček, da občudujemo ž njim reči, ktere je stvarnik in umetnik vstvaril: ono je prvi, rekel bi, edini pripomoček, po kojim se našemu duhu javi zvonajnost, in ga olikuje. S tem se uči človek od človeka, da njegova dela gleda, in da ga potem posnema.

Pa ne le bistri se duh samo po očesu, timveč tudi žlahtni se po njem oboje skup. Iz drobnih pismenk na papirji slišiš govoriti s teboj veljavne in modre možé preteklosti in sedajnosti, vlivajo se ti v serce tužne in vesele pesmi pesnikov, iz njih čuješ prijateljske opomine. Z očesom preletuješ drobne pikice na papirji, in tvoji persti izmikajo mile glasove na strunah; tvoj glas zadoni, in harmonija glasov, enaka harmonii vesoljnosti, vzdiguje se v zrak in se zgublja: tega je okó vzrok.

Natanèniše bi lahko govoril o očesu, veliko lepih reči bi lahko povedal, kar sem zamolčal. To pa, kar sem povedal, naj se ne jemlje kot neumno hvalisanje edinega tega dela človeškega trupla. Stvarnik, ki je okó vstvaril, vstvaril je tudi druge dela na životu človeškemu in posebno v glavi njegovi, brez katerih delov bi bilo okó ravno tako malo vredno, kakor demant brez svetlobe. Človeški život je tako soglasno, harmonično vstvarjen, da ako le nekaj od tega pokaziš, vse drugo nima več vrednosti. Med temi deli človeškega trupla pa se nahajajo glavnejši in izverstnejši le nekteri; med temi je tudi okó.

Pervi splošni zbor avstrijskih učiteljev na Dunaji.

Drugi dan, t. j. v petek 6. sept., se je zbor nadaljeval. Ob 9. začne predsednik g. Bobies zborovanje, in naj pred ima besedo g. Kaltner, nadučitelj iz Dunaja. On pravi: Če se hoče ljudska šola resnično povzdigovati, se mora na novo zidati; da bi se samo popravljala, bi ne bilo dovolj. Ako pa hočemo ljudsko šolo prestrojiti, jo moramo naj pred osvoboditi. Ljudska šola naj bo čisto sama ljudska šola, ne pa samo pripravnica za srednje šole; dela naj za ljudstvo, katero potrebuje drugačne omike, kakor samo take, ki mladino pripravlja za srednje šole. Če pa ljudska šola dela za ljudstvo, ne sme zanemarjati poduka v naravnih vednostih, in naj se ne pečá z nepotrebnimi nauki i. t. d. Naj več pa teží in zadržuje ljudsko šolo to, da otroci ne hodijo redno v šolo. Skoro polovica otrok ne hodi ali celó nikoli, ali pa prav neredno in zanikerno v šolo. Dečki naj se k rokodelstvu puščajo le potem, ko dobé dostojno spričalo iz ljudske šole. Zbor avstrijskih učiteljev naj se sklicujo vsako leto; voli naj se posebni odbor, ki bo za to skerbel. Učitelji so sedaj naj manjši med državljanji; to naj se zanaprej predrugači. Učitelju naj bo odperta pot v srenjski zbor, v deželni zbor, v državni zbor i. t. d. Učitelji naj se vdeležujejo pri ogledovanji ljudskih šol. Godí se tú pa tam, da so šolski ogledniki možjé, ki ne morejo učitelja presojevati. Kdor hoče učitelja presojevati, mora biti sam popred učitelj, in mora šolo od dna do verha dobro poznati.